

Kannabis Suomessa

Kenttäopas poliisimiehille kotikasvattamon taltiointiin

Inga Virtanen & Tiia Uusi-Autti

11/2018

Tiivistelmä

Tekijä Inga Virtanen & Tiia Uusi-Autti	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike AMK20163	
Julkaisun nimi Kannabiksen kotikasvattamon taltiointi	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi Pauli Mäkelä Mikko Mäkinen	Opinnäytetyön muoto Produkti	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyömme aiheena oli kannabiksen kotikasvattamon taltiointi. Opinnäytteemme on toiminnallinen ja siihen liittyen teimme kenttäoppaan poliisimiehille. Itse opinnäyte on julkinen, mutta kenttäopas on salassa pidettävää materiaalia.</p> <p>Kirjallisuusosuudessa käymme läpi huumausainetilannetta Suomessa. Perehdyimme huumausaineiden historiaan ja nykypäivään. Tarkastelussa on lisäksi huumausainelainsäädäntö, politiikka ja huumausaineiden käytöstä koituvat seuraukset.</p> <p>Tarkemmin opinnäytteessämme keskitymme huumausaineista kannabikseen. Cannabis on eniten käytetty huumausaine Suomessa ja sen vuoksi pyrimmekin selvittämään taustoja kannabiksen yleistymiselle ja käyttömäärille. Mielenkiintoisen lisän työhömmme toi aina aika ajoin yhteiskunnallisen keskustelun aiheeksi nouseva kannabiksen käytön laillistaminen. Aihetta sivuamme opinnäytteessämme lähinnä siltä kannalta, miten laillistaminen vaikuttaisi kannabiksen käyttäjä ja käyttömääriin. Opinnäytettä tehdessämme Kanada laillisti juuri kannabiksen, joten senkin vuoksi aihe on ajankohtainen.</p> <p>Kotikasvatuksen näkökulma tulee työssämme lähinnä produktin muodossa. Koska kenttäopas on salassa pidettävää materiaalia, ei työssämme tulla käymään sitä sen tarkemmin läpi. Kirjallisuusosuudessa käymme kotikasvatusta läpi lähinnä siitä saatujen tuomioiden ja uutisoinnin näkökulmasta.</p> <p>Opinnäytetyömme antaa ajankohtaisen kuvan siitä, millainen Suomen huume-tilanne on tällä hetkellä. Lisäksi pyrimme tarkastelemaan kannabiksen käyttöä läpi useammalta näkökannalta.</p>		
Sivumäärä 33+1 liitesivu	Tarkastuskuukausi ja vuosi 11/2018	Opinnäytetyökoodi (OPS) AMK2016ONT
Avainsanat Huumausaineet, cannabis, kotikasvatus		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIMUSAIHEEN VALINTA JA RAJAUS	2
2.1	Tutkimuksen toteuttaminen ja taustat.....	2
2.2	Tutkimuksellinen kehittämistyö	3
2.3	Tiedon hankinta	4
2.4	Produkti	5
3	HUUMAUSAIKINEET SUOMESSA	6
3.1	Huumausaineiden tausta Suomessa.....	6
3.2	Huumausainepolitiikka ja lainsäädäntö.....	8
3.3	Huumausaineista koituvia seurauksia.....	10
3.4	Asenteet huumausaineita kohtaan	13
4	KANNABIS SUOMESSA	14
4.1	Kannabiksen historia	15
4.2	Kannabislajikkeet ja niiden käyttötavat	15
4.2.1	Kannabislajikkeet	16
4.2.2	Kannabiksen käyttötavat	17
4.2.3	Kannabissanastoa	18
4.3	Kannabiksen käyttäjät ja myynti	19
4.4	Kannabiksen laillistaminen	20
5	KOTIKASVATUS	23
5.1	Kotikasvattamisen yleisyys	23
5.2	Kotikasvattamon taltiointi kotietsinnältä – tuotun toteutus	26
6	YHTEENVETO	27
6.1	Pohdinta.....	28
6.2	Opinnäytetyö prosessi ja työn luotettavuus.....	29
	LÄHDELUETTELO	31
	INTERNET LÄHTEET	33

1 JOHDANTO

Huumausaineisiin ja niiden käyttäjiin liitetään monesti erilaisia mielikuvia. Pimeässä, sotkuisessa asunnossa asuvista tai ostarilla istuskelevista ihmisistä, joiden silmissä aika näyttää pysähtyneen. Meillä kaikilla on varmasti jonkinlainen liittymäkohta huumausaineisiin. Millaista huumausaineiden käyttö on Suomessa, entä mikä on yleisin huumausaine? Mitkä ovat ihmisten asenteet huumausaineisiin ja niistä eritoten kannabikseen. Opinnäytetyössämme selvitämme näitä asioita. Lisäksi perehdymme huumausaineista nimenomaan kannabikseen, jonka käyttö näyttää Suomessa yleistyneen vuosien varrella.

Opinnäytetyön kirjallisuusosuuden lisäksi teemme produktina kenttäoppaan poliisimiehille kannabiksen kotikasvattamon taltioinnista. Oppaassa on selkeät ja yksinkertaiset ohjeet siitä, miten ja mitä tulee taltioida, mikäli tehtävällä tulee eteen kannabiksen kotikasvattamo. Asia on tärkeä, sillä ohjeistus on muuttunut vuonna 2018 ja poliisien keskuudessa taltiointimenetelmät ovat hieman erilaisia riippuen siitä mihin eri poliisilaitoksissa on totuttu. Oppaan tarkoituksena on selkeyttää ja yhtenäistää taltioinnin ohjeistusta.

Opinnäytteemme yhdistää siis teorian ja käytännön. Teoriapohjana päädyimme käyttämään meidän mielestämme aiheeseen liittyvää huumausainekirjallisuutta. Halusimme opinnäytteeseemme katsauksen siitä, millainen on huumausaineiden historia ja nykypäivä Suomessa. Lisäksi kohdensimme opinnäytteemme yhteen tiettyyn huumausaineeseen - / ; kannabikseen. Cannabis on Suomen yleisin huumausaine. Lisäksi kannabiksen kohdalla kiinnostaa sen herättämä yhteiskunnallinen keskustelu, joka on välillä kiivastakin mediassa. Tulisiko cannabis sallia ja mitkä ovat sen haitat ja hyödyt. Asiasta käydään aika ajoin kiivasta keskustelua ja mihin tahansa lopputulokseen asiassa päästäänkään, se tulee varmasti vaikuttamaan myös kannabiksen käyttömääriin.

Itse kotikasvatuksen osuus on opinnäytteessämme suhteellisen pieni. Syy tähän on se, että produktina tekemämme kenttäopas on salassa pidettävää materiaalia, emmekä näin ollen voi laittaa ko. ohjeistusta opinnäytteeseemme. Kotikasvatusta käydään läpi sen yleisyyden kannalta muun muassa uutisoinnin ja kotikasvatuksesta saatujen tuomioiden muodossa.

2 TUTKIMUSAIHEEN VALINTA JA RAJAUS

2.1 Tutkimuksen toteuttaminen ja taustat

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen toteuttaminen lähti siitä, kun kohtasimme poliisin työssä seuraavan ongelman. Harjoittelussa ollessamme kuulimme, että poliiseilla on epätietoisuutta tapauksissa, jossa löydetään kannabiskasvattamo. Ongelmat liittyivät siihen, miten kasvattamo tulisi taltioida oikeaoppisesti ja laadukkaasti. Tämä synnytti työhömmme tutkimusongelman, josta kiinnostuimme ja jota halusimme alkaa työstää opinnäytteessämme.

Kun projektina on opinnäytetyö, joka tehdään yhdessä parin kanssa, eikä vaan yksin, on tärkeää työn aloittamisen ja etenemisen kannalta, että on tehty selvä roolitus ja vastuunjako. Suurempaa hanketta aloittaessa tulee olla tarkkaan mietittynä, mitä työltä odotetaan, ja millä mahdollisilla resursseilla se tehdään. Jos pohjatyö ei ole kunnossa, on koko projektin onnistuminen vaakalaudalla. Pienellä esiselvityksellä tai hankkeen paremmalla määrittelyllä voidaan parantaa huomattavasti mahdollisuuksia onnistua tekeillä olevassa projektissa. (Kettunen, S. 2009: Onnistu projektissa, 50)

Jotta ymmärtäisimme ja voisimme kehittää tätä aihetta, tulee meidän ymmärtää laajempi kokonaisuus ja syyt laittomaan kannabiksen kasvattamiseen ja siitä aiheutuviin seurauksiin. Kun kyse on tutkimusongelmasta, kytkeytyy se johonkin suurempaan kokonaisuuteen eli tutkimusaiheeseen tai -alaan. *”Tutkimusaihe on laaja käsite, jolla ilmiö kytketään tieteenalaan ja jossa kuvataan lähtötilanne ja ne tutkimusmenetelmät, joita ilmiön ongelmanratkaisussa käytetään.”* (Kananen, J. 2015: Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas, 12)

Toimintatutkimus voidaan määritellä osallistuvaksi tutkimukseksi. Tämän tyyppisellä tutkimuksella on tarkoitus ratkaista käytännössä oleva ongelma ja pyrkiä muutokseen. On paljon erilaisia käytännön ongelmia, joihin eri tutkimuksilla haetaan ratkaisuja. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tekniset, sosiaaliset, eettiset tai ammatilliset ongelmat. Toimintatutkimuksen tavoitteena on ratkaista organisaatiossa ilmenevä käytännön ongelma kuten esimerkiksi poliisiorganisaatiossa ilmennyt kannabiskasvattamoiden taltiointi. Lisäksi aiheeseen ja ilmiöön pyritään luomaan uutta tietoa ja ymmärrystä. (Ojasalo, 2014, 58.)

Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen toteuttamisen rakenne koostuu tutkimuskysymyksen asettamisesta ja siitä muodostuvasta tavoitteesta. Tutkimuksen tavoitetta lähdetään toteuttamaan kehittämistutkimuksen muodossa.

Kehittämistutkimuksen tarkoituksena on poistaa ongelma, näin ollen se poikkeaa perinteisestä laadullisesta ja määrällisestä tutkimuksesta. Ongelman analysointi, syiden selvittäminen ja ongelman ratkaiseminen on perinteisen tutkimuksen tavoite. Siitä mihin perinteinen tutkimus päättyy, voidaan ajatella, että toimintatutkimus ja kehittämistutkimus alkaa. (Kananen, J. 2015, 40.)

Kun kehittämiskohde on tunnistettu, aletaan siihen hakemaan aiheeseen liittyvää tietoa. Tieto, josta kehittämiskohteeseen tarvitaan, haetaan niin käytännöstä, kuin perehtymällä jo olemassa olevaan kirjoitettuun sekä teoreettiseen tietoon. Voidaankin sanoa, että ensimmäiset työkalut, joita kehittämishankkeeseen tarvitaan, on tiedonhakuun liittyvää. (Ojasalo ym. 2014, 24.)

2.2 Tutkimuksellinen kehittäminen

On erilaisia lähtökohtia, joista kehittäminen voi saada alkunsa. Tilanne, missä kehittäminen voi saada alkunsa, voi yksinkertaisesti olla halu saada muutos vallitsevaan tilanteeseen. Tällaisia on esimerkiksi tarve kehittää jotakin keskeistä asiaa organisaatiossa. Tutkimukselliseen kehittämistyöhön paneutuu yleensä päivittäin kohdattujen ongelmien ratkaisuihin, mahdollisten uusien ideoiden, käytäntöjen, tuotteiden tai palvelujen tuottamiseen ja toteuttamiseen. (Ojasalo ym. 2014, 19.)

Ojasalon kirjaa luettuamme havahduimme ajatukseen, että Poliisi on organisaationa erilainen, kun esimerkiksi voittoa tavoitteleva yritys. Kuitenkin tietyt samat lainalaisuudet kohtaavat valtion alaisuudessa toimivassa organisaatiossa, kuin liikemaailman yrityksissä. Toimintaa pyritään kehittämään niin, että se olisi mahdollisimman kustannustehokasta. Poliisin tulee kuitenkin aina huomioida, että ihmisten oikeusturva ei kärsisi kustannustehokkuudesta huolimatta. Tämä voi olla hyvinkin haastavaa varsinkin silloin, kun valtion budjetti on alijäämällä ja säästötoimet vaikuttavat kaikkiin toimialoihin, myös poliisiin.

Poliisin toimivaltaa säätelee lait ja säädökset. Kannabiksen kotikasvatuksen taltioinnista on olemassa ohjeita, joten tavoitteenamme onkin luoda yhtenäinen ja yksinkertainen opas. Tässä kehittämistyön tavoitteena onkin siis jalostaa näitä, jo annettuja ohjeita ja tutkia kannabista aiheena laajemmin.

Kaikenlainen kehittämistyö on yksinkertaisesti jäseneltynä muutostyön prosessia. Ensimmäisenä tulee selvittää kehittämishaaste, minkä jälkeen asetetaan tavoitteet. Tämä johtaa seuraavaan vaiheeseen, jota voidaan kutsua muutosprosessissa suunnitelmavaiheeksi. Suunnitelmavaihe lopulta muodostaa hankkeen toteutusvaiheen. Kehittämistyön lopuksi tulee arvioida sitä, miten muutostyössä on onnistuttu. (Ojasalo ym. 2014, 22.)

2.3 Tiedon hankinta

Jotta voisimme kehittää poliisien tietämystä ja osaamista kannabiskotikasvattamoiden taltioinnissa, tulee meidän jo ongelman määrittelyvaiheessa päättää se, mitä tietoa tarvitaan ongelman täsmentämisvaiheessa. Pitää selvittää se, mistä tarvittavaa tietoa tähän opinnäytetyöhön löytyy, miten se saadaan ja kuka tiedonhankinnasta vastaa. Kehittämishankkeen tarkkaan määrittelemiseen vaaditaan laajasti siihen liittyvää tietoa eri lähteistä. (Kananen, 2015, 67; Ojasalo ym. 2014, 28.)

Hankimme tämän opinnäytetyön tekemiseen aineiston pitkälti Poliisiammattikorkeakoulun kirjastosta sekä paikkakuntamme kirjastoista. Käytämme myös mahdollisesti verkossa olevia artikkeleita ja tieteellisiä julkaisuja tiedonhankinnassa. Kun tehdään tieteellistä tutkimusta, on avainasemassa tiedon luotettavuus. Ei voida puhua tieteellisestä tiedosta, ellei se täytä tiettyjä luotettavuuskriteerejä. (Toikko, 2009,159.)

Kehittämistoiminnassa tuotetulla tiedolla pyritään siihen, että sillä pystytään vastaamaan erilaisiin tehtäviin. Usein kehittämistoiminnan tiedontuotanto perustuukin mahdollisen rahoittajan tai organisaation, johdon vaatimuksiin. Tällaisen tiedon tehtävänä on pyrkimys siihen, että kehittämistoiminta on suunnitelman mukaista. Tuotetun tiedon avulla pyritään arvioimaan sitä, miten hyvin toiminta vastaa tavoitteita, joita on asetettu ennalta. (Toikko ym. 2009, 114.)

Lopullisen produktin eli kenttäoppaan tiedon lähteenä tulemme tässä opinnäytetyössä käyttämään poliisin turvallisuusverkossa olevaa rikosteknisen laboratorion ohjeistusta

(RTL-netti). Kaikilla poliisimiehillä tulisi olla pääsy RTL-nettiin. Tämän johdosta herääkin kysymys siitä, miksi poliisit eivät lue kannabiskasvattamon taltiointiin tarkoitettua ohjeistusta sieltä. Pohdimme, että tilanteet, joissa kohdataan kannabiskasvattamoita, ovat usein aina erilaisia. Näissä tilanteissa on aina mahdollista mennä poliisiautossa olevalle tietokoneelle lukemaan ohjeistuksia. Näin ollen tulimme asiassa siihen johtopäätökseen, että ohjeistus olisi järkevintä olla paperisena versiona poliisiautossa, mahdollisesti rikostekniikkalaukun sisällä vakiovarusteena.

Kannabis, ja ylipäätään huumausaineet, ja niiden vaikutukset ovat tiedepiireissäkkin hyvin paljon tutkittuja aiheita. Tämä johtaa siihen, että aiheesta löytyy ristiriitaisia tutkimustuloksia. Yksi ongelma tietoperustaa laatiessa on usein se, miten saadaan nivottua yhteen jo olemassa olevat erilaiset näkökulmat. Samasta asiasta voidaan löytää esimerkiksi monta toisistaan poikkeavaa mallia. Tällöin pyritään esittelemään aihealueen keskeisimmät näkökulmat ja pyritään saamaan ne ”keskustelemaan” keskenään. (Ojasalo ym. 2014, 35.)

2.4 Produkti

Tavoitteena konstruktivisessa tutkimuksessa on käytännön ongelman ratkaisu niin, että luodaan uusi konstruktio. Tämä tarkoittaa uuden tuotoksen luomista. Näitä voi olla esimerkiksi jonkinlainen uusi ohje, käsikirja, tietojärjestelmä, malli, menetelmä, suunnitelma tai tuotos. Konstruktivisessa tutkimuksessa on siis jokin konkreettinen kohde, johon muutos kohdistetaan. (Ojasalo ym. 2014, 37-38.)

Tämän opinnäytetyön produktina on luoda poliiseille tarkoitettu ohjeistettu kenttäopas kannabiskasvattamoiden taltioinnista. Kenttäoppaan tarkoitus on helpottaa poliisien työtä ja edesauttaa laadukkaan esitutkinnan suorittamista. Valmis produkti, eli opas tulee lopulta liitteeksi tähän opinnäytetyöhön.

Jotta kenttäoppaasta tulisi sellainen, jota poliisit haluaisivat työssään käyttää, tulee ottaa huomioon seuraavia asioita; oppaan tulee olla selkeä ja helppolukuinen. Tilanteet, joissa poliisi kohtaa kannabiskotikasvattamon voivat olla hyvin erilaisia jopa sekavia. Tällöin on tärkeää, että kenttäopas on erittäin selkeä ja ytimekäs. Kun projekti tehdään organisaation sisäisenä kehitystyönä, syntyy osa projekti-ideoista määrätietoisen ideoinnin ja päivittäisen työn mukana tulleiden innovaatioiden seuraksensa. (Kettunen, S. 2009, 50.)

Kehittämistutkimuksessa puhutaan interventioista muutoksen toteutumiseksi. Interventiossa käytetään niitä keinoja, joilla muutos (interventio) pyritään toteuttamaan. Esimerkiksi jos yrityksen kannattavuus on heikkoa, selvitetään mikä ongelma on. Heikko kannattavuus on siis seurausta jostakin ongelmasta. Syyt, eli ongelmat yrityksen heikkoon kannattavuuteen tulee selvittää. Kun näitä syitä on löydetty, valitaan seuraavaksi keinoja, joilla tämä syy tai syyt saadaan poistettua. Tällöin myös mahdollinen ongelma poistuu. Jotta onnistuisimme tavoitteessamme luoda käyttöön otettava kenttäopas, tulee meidän ennen produktin teon aloittamista tiedostaa juuri ne ongelmakohdat, jotka tällä hetkellä heikentävät laadukasta kannabiskasvatamoiden taltiointia. (Kananen, J. 2015, 74.)

3 HUUMAUSAINIET SUOMESSA

3.1 Huumausaineiden tausta Suomessa

Huumausaineongelma on todettu Suomessa pienemmäksi kuin monissa muissa maissa. Tästä huolimatta huumausainehaitat ovat mittavia myös Suomessa. Huumausaineiden käyttämisen on vuosittain arvioitu johtavan Suomessa noin kahdensadan ihmisen kuolemaan. Vuonna 2012 sairaaloissa hoidettiin noin 7500 potilasta, joiden sairaalaan joutumisen syynä on ollut huumausaineiden tai lääkkeiden päihdekäyttöön liittyvät sairaudet. (Siro, 2017,1.)

Jos verrataan alkoholiin, huumeiden ja lääkkeiden ongelmakäyttö on Suomessa melko harvinaista. Ilmiönä tämä on kuitenkin pelottava ja monitahoinen. Huumausaineista koituvat seuraamukset näkyvät laajasti yhteiskunnan useilla eri tahoilla. (Seppä, 2012, 7.)

1930-luvulla Suomi oli asukasmäärään suhteutettuna yksi maailman johtavista maista heroiinin kulutuksessa. Kärkipaikan Suomi saavutti vuonna 1936. Heroiinia käytettiin muun muassa kipulääkkeenä ja yskän hoidossa, lisäksi se oli halpaa. Nämä olivat syitä, miksi sen käyttö oli niin yleistä Suomessa. Heroiinia ei alkuun juuri käytetty päihteenä toisin kuin morfiinia, joka oli sotiin saakka Suomen eniten käytetty huumausaine. Lopputulos Suomen valtavaan heroiinin kulutukseen oli se, että jopa muut valtiot alkoivat kiinnittämään siihen huomiota. Muun muassa tämän seurauksena Suomessa alettiin heroiinin saatavuutta rajoittaa lääkäreille annetuilla ohjeilla. (Siro, 2017, 8.)

Huumausaineiden käyttäminen oli pitkään rajoittunut pääsääntöisesti pienemmän yhteiskunnasta syrjäytyneiden henkilöiden piiriin. Suuri muutos kuitenkin tapahtui huumausaineiden käyttämisessä 1960-luvun lopulla. Tällöin kansainväliset huumausainetrendit rantautuivat vahvasti myös Suomeen. Tämä vaikutti erityisesti nuorison asenteisiin ja mahdollisiin huumausaineiden kokeiluihin. Huumausaineiden käyttäminen muuttui pitkälti kokeilunhaluiseksi. Huumausaineista riippuvaisten käyttäjien rinnalle tuli selvästi kokeilunhaluiset käyttäjät, jotka eivät jääneet koukkuun huumausaineisiin. Tätä ilmiötä ja 1960-luvun lopun ja 1970-luvun alun ajanjaksoa on kutsuttu myös Suomen ensimmäiseksi huumausaineaaloksi. (Siro, 2017, 8.)

Tähän ensimmäiseen huumausaineaaltoon liittyi keskeisesti kannabiksen käyttö ja sen leviäminen. Kannabiksen käyttämisestä on hajanaisia sanomalehtimainintoja Suomessa jo niinkin aikaisin kuin 1800-luvulla. Kuitenkin kannabis oli Suomessa 1950-luvulle saakka hyvin harvinainen. 1960-luvulla kannabista alkoi enenevässä määrin esiintyä maassa. Kuitenkin vasta vuosina 1967 ja 1968 alkoi sen voimakkaampi leviäminen. 1970-luvun alussa kannabiksen yleistymiskehitys saavutti huippunsa. (Siro, 2017, 9.)

Käymme kannabiksen käyttöä tarkemmin läpi omassa osiossaan, sen yleisyyden johdosta. Kannabista oli mahdollista ostaa apteekista Suomessa jo 1800-luvulla, mutta sen päihdekäytöstä on viitteitä vasta 1900-luvun puolivälissä. Kansalaiset saivat lukea lehtien välityksellä hasiksen päihdekäytöstä. Åbo Posten -lehti kirjoitti hasiksesta kesällä 1879, että se poisti kivut ja toi uneen ihanan fantasian. Sanomalehdessä kirjoitettiin, että lääkärit olivat todenneet, ettei hasiksen pitkäaikainen nauttiminen aiheuttaisi elimistölle samanlaisia vaurioita, kuin esimerkiksi oopiumi. (Seppä ym. 2012, 16.)

Edellä olleeseen kappaleeseen verrattuna nykypäivänä huumausaineen käyttörिकosten määrät tilastoissa ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana olleet selvässä kasvussa. Tämän lisäksi myös muu poliisin tietoon tullut huumausainerikollisuus on lisääntynyt. Yksi selittävä tekijä poliisin tilastoimien rikosten määrään on kontrollin teho ja kohdentaminen. Eli huumausainerikollisuus ei välttämättä ole lisääntynyt siinä määrin, kuin tilastot antavat olettaa. (Siro, 2017, 3.)

Väestökyselyllä kartoitetaan huumausaineiden käyttämisen yleisyyttä. Uusin tällainen kysely on toteutettu vuonna 2014. Siitä saatujen tulosten mukaan jotakin huumausainetta on käyttänyt elämänsä aikana ainakin 20 prosenttia 15 – 69 -vuotiaista suomalaisista.

Huumausainekokeilut ovat miehillä hieman naisia yleisempiä. Kannabis on Suomessa ylivoimaisesti eniten käytetty huumausaine. Vuoden 2014 tutkimustulosten mukaan kannabista on jossain elämänvaiheessa kokeillut 19 prosenttia suomalaista ikäryhmästä: 15 – 69 -vuotiaat. 25 – 34 -vuotiaiden ikäryhmässä tämä osuus on jopa 38 prosenttia. (Siro, 2017, 9.)

Tutkimusten mukaan suomalainen huumeriippuvainen aloittaa noin 13-vuotiaana päihteiden käytön alkoholilla. Tästä usein seuraavaksi usein tulee kannabis kuvioihin noin 15-vuotiaana. Noin 17-vuotiaana bentsodiatsepiinit, amfetamiini 17,5-vuotiaana ja buprenorfiini noin 19-vuotiaana. Kansainvälisesti verrattuna suomalaiset huumeidenkäyttäjät ovat nuoria hakeutuessaan hoitoon, keski-ikä heillä on noin 30 vuotta. Hoitoon hakeutuvat naiset ovat keskimäärin muutaman vuoden miehiä nuorempia. (Seppä ym. 2012, 10.)

Ei tiedetä tarkalleen niitä tekijöitä, jotka altistavat huumeekokeilulle ja tätä myöten mahdolliselle tulevalle riippuvuudelle. Kuitenkin mitä varhemmin huumeita kokeillaan, sitä suuremmat riskit ovat riippuvuudelle. Huonot sosiaaliset olot, turvattomuuden tunne lapsuudessa, mahdollisten muiden päihteiden käyttämisen aloittaminen nuorella iällä ja jotkut persoonallisuuden piirteet näyttäisivät olevan yhteydessä huumeekokeiluihin ja -käyttöön. (Seppä ym. 2012, 9.)

3.2 Huumausainepolitiikka ja lainsäädäntö

Suomessa koordinaatiovastuu huumausainepolitiikassa on sosiaali- ja terveysministeriöllä. Vuodesta 1999 alkaen on toiminut sosiaali- ja terveysministeriön johtama kansallinen huumausainepoliittinen koordinaatioryhmä. Tämä työryhmä on ollut tärkeä osa näiden hallintoalojen yhteistyötä. Ryhmässä on edustettuina ne ministeriöt, jotka toteuttavat huumausainepolitiikkaa. Lisäksi osana tätä työryhmää on sosiaali- ja terveysministeriön hallintoalojen virastot ja laitokset. (Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikasta 2016-2019, Sosiaali- ja terveysministeriön muistio 13.12.2016: Huumausainetilanne, politiikan tulevat kehittämistarpeet ja huumeohjelmakaudella 2012-2015 toteutetut toimenpiteet.)

1900-luvun alussa alettiin kansainvälisin sopimuksin puuttua huumausaineiden haittoihin. Vallitsevan huumausainepolitiikan syntyä on pidetty vuonna 1909 Shanghaissa järjestettyä

konferenssia. Siellä Yhdysvaltain aloitteesta neuvoteltiin mahdollisista keinoista millä pyrittiin rajoittamaan oopiumin vientiä Intiasta Kiinaan. Vuonna 1922 Suomi liittyi oopiumisopimukseen. (SopS 19/1922; Siro, 2017, 11.)

Ennen 1900-lukua ei Suomessa ollut varsinaista huumausainelainsäädäntöä. Kuitenkin jo ennen tätä, lainsäätäjät oli asettanut vaarallisille aineille ja niiden käsittelylle omia rajoituksia. Vuonna 1922 ensimmäisiä nimenomaan huumausaineita koskevia säännöksiä tehtiin liittyen vuoden 1912 Haagissa allekirjoitettuun kansainväliseen oopiumisopimukseen (276/1922). Haagin sopimusta pidettiin kuitenkin Suomessa turhana sillä maassa ei juuri ollut huumausaineiden salakuljetusta tai väärinkäyttöä. (Ylikangas, 2009, 83-86.)

Uudet kansainliiton huumausainesopimukset siivittivät vuonna 1930 lainsäädäntötoimenpiteisiin (asetus kansainvälisten oopiumisopimusten täytäntöönpanosta, 198/1930) ja 1936 (asetus kansainvälisten oopiumisopimusten sekä huumausaineiden valmistuksen rajoittamista ja kaupan säännöstelemisestä tarkoittavan yleissopimuksen täytäntöönpanosta, 459/1936). Tässä vaiheessa olennaisia muutoksia vuoden 1922 sääntelymalliin ei kuitenkaan tehty. Vuonna 1942 nostettiin huumausaineiden sääntely lain tasolle. Tällöin annettiin laki huumausaineiden tuontia ja vientiä koskevien määräysten antamisesta (233/1942) ja sitä täydentänyt asetus kansainvälisten huumausainesopimusten määräysten soveltamisesta (234/1942), jolla uusi liike kumottiin 1888 vuoden myrkyasetus. Kuitenkaan vallitsevaa oikeustilaa nämä asetukset eivät muuttaneet. Niillä ei myöskään tavoiteltu huumausainesäätelyn painoarvon korottamista. Enemmänkin muutos oli säädöstekninen, sillä tullilaisissa määriteltiin tuontia ja vientiä koskevia määräyksiä. (Hakonen, 1985, 69-70.)

Huumausaineita koskevassa lainsäätelyssä tehtiin suuria muutoksia vuonna 1956. Tällöin annettiin laki huumausaineista (572/1956). Tämän taustalla oli YK:ssa toimivan huumausainekomitean tuoma näkökulma siitä, että Suomesta puuttuivat säädökset, jotka kattaisivat synteettiset huumausaineet. Rikoslain 44 luvun 4 §:n puutteellisuus sen tekoapojen rajallisuuden sekä lievän rangaistusasteikoin takia, pykälää ei koettu sopivana huumausainekriminalisoinnin kannalta. Lisäksi huumausaineen saantiin oikeuttavan lääkemääräyksen luovuttamista ei oltu kielletty. (HE 56/1956 vp; Siro, J. 2017, 22.)

Esitys uudesta huumausainelaista annettiin hallituksen toimesta eduskunnalle vuonna 1970. Ensimmäinen tarkoitus oli rangaistusten koventaminen ja tekojen porrastaminen niiden

törkeysasteen mukaan. Esityksessä tuotiin esille se, että huumausainerikollisuus oli Suomessa lisääntynyt ja muuttunut vakavimmaksi. Lisäksi siinä todettiin, ettei vuoden 1956 huumausainelain rangaistussäännökset vastanneet nykytilannetta. Toisaalta hallitus toi esiin täysin erilaisen näkökulman asiaan. Se esitti huumausaineiden käyttämisen dekriminialisointia perustellen sen niin, että huumausaineiden käyttö oli seurausta yhteiskunnallisista ja yksilökohtaisista ongelmista. Huumausaineiden käyttäjiin, jotka olivat jo riippuvuustilassa ei uskottu voitavan vaikuttaa rikosoikeuden keinoin. (HE 128/1970 vp:) (Siro, J. 2017, 22-23.)

Vuonna 1972 tullut huumausainelaki sisälsi monia uudistuksia. Näitä uudistuksia olivat muun muassa tekotapojen porrastaminen ja kovennettu rangaistusasteikko huumausainerikokselle säätämällä törkeä nimike, josta voitiin tuomita enimmillään kymmenen vuotta vankeutta. Tämä 1972 vuonna tullut huumausainelaki oli voimassa vuoteen 1994. (Siro, J. 2017, 23.)

Rikoslain luku 50, joka tuli voimaan vuonna 1994, on suurelta osin edelleen voimassaolevaa oikeutta. Tätä lukua on joitakin kertoja muutettu ajansaatossa. Varmasti merkittävimpiä muutoksia lainsäädöksessä on huumausaineen käyttämisen poistaminen huumausainerikoksen tekotavoista, sekä oman pykälän säätäminen huumausaineen käyttörikoksesta (RL 50:a §) vuonna 2001 (654/2001). Lisäksi vuonna 2007 tehdyt rangaistavuusasteikon laajennukset, mitkä tehtiin Euroopan unionin huumausaineputepäätöksen 2004/757/YOS nojalla, pantiin täytäntöön Suomessa (928/2006). Vuoden 1994 huumausainelaki korvattiin vuonna 2008 uudella ja tänä päivänäkin voimassa olevalla huumausainelailalla (373/2008), jolla haluttiin kansallisen huumausainelainsäädännön saattaminen yhteisöläinsäädännön mukaiseksi. (Siro, J. 2017, 24-25.)

3.3 Huumausaineista koituvia seurauksia

Huumausainerikoksista on ollut seuraamusohje olemassa ainakin vuodesta 1992 lähtien. Tällöin Helsingin käräjäoikeuden huumausainerikoksia käsittelevät tuomarit hyväksyivät pitämässään kokouksessa huumausainerikosten rangaistustaulukon. Tämä rangaistustaulukko oli varsin suppea, sen kattaessa aineista vain hasiksen amfetamiinin ja heroinin. Tätä taulukkoa laajennettiin ja se uusittiin vuonna 1999 Helsingin

käräjäoikeudessa. (Siro, J. 2017, 26; Helsingin käräjäoikeuden huumausainerikosten rangaistustaulukkoa koskeva taustamuistio 15.2.1999, 2-4.)

Vuoden 1999 rangaistustaulukon päivittäminen tuli ajankohtaiseksi vuonna 2006 johtuen huumausaineita koskevan tiedon lisääntymisestä. Tämän lisäksi huumausainemarkkinoille oli tullut uusia huumausaineita, joita ei löytynyt taulukosta. Helsingin hovioikeuspiiriin asetti laaturahankkeessaan 12-henkisen työryhmän, minkä tehtävänä oli rangaistuskäytäntöjen yhtenäistäminen huumausaine-, lääke- ja dopingrikoksissa. Joulukuussa 2006 työryhmän rangaistussuosituksia koskeva raportti julkaistiin. (Siro, J. 2017, 27; Helsingin hovioikeuspiiriin laaturahankkeen huumetyöryhmän raportti 4.12.2006, 1-4 ja 18-21.)

Ennen 1990-luvun loppua, kansallinen huume politiikka perustui lähinnä yleisesti ehkäisevään työhön ja rikosoikeudelliseen kontrollointiin. Saman vuosiluvun lopulla huumeiden käyttäjien joukossa puhkesi HIV-epidemia, mikä lopulta herätti viranomaiset pohtimaan uusia tapoja lähestyä huumeongelmaa. Terveysneuvontapisteiden suunnittelua alettiin suunnitella 1996. Ensimmäinen tällainen piste kuitenkin avattiin vasta huhtikuussa ja siihenkin kohdistui aikanaan kovaa vastustusta eri tahoilta. Tätä kritiikkiä esiintyi niin mediassa, kuin poliisin ja sosiaalihuollon piireissä. Pisteiden avaamista ehdotettiin toimivan normaaleissa terveyskeskuksissa. Tämä ehdotus aiheutti terveydenhuollon henkilökunnan keskuudessa kielteistä suhtautumista. Kuitenkin yhteistyön alkamisen myötä, asenteet alkoivat muuttumaan myönteisemmäksi. (Seppä ym. 2012, 16.)

Huumeet voivat aiheuttaa mielenterveyteen vakavaa ja välitöntä hoitoa vaativia häiriöitä. Tavallisimmin tällaisia häiriöitä on Suomessa tavattu kannabiksen ja stimulanttien aiheuttamat psykoosit. Jos henkilö joutuu psykoosiin, hänellä heikentyy todellisuudentaju ja usein henkilöllä voi esiintyä aistiharhoja tai harhaluuloja. Jotta psykoosissa olevaa ihmistä voidaan hoitaa, on hoidon kannalta tärkeintä, että päihteiden käyttö lopetetaan. Lisäksi tulee huomioida niin potilaan, kuin muidenkin turvallisuus. Usein hoito vaatii sairaalakäyntiä ja joissain tilanteissa turvaudutaan mielenterveyslain mukaiseen tahdosta riippumattomaan hoitoon. (Seppä ym. 2012, 166.)

Kun mietitään rikosoikeudellisia toimenpiteitä huumausainerikoksissa, tulee joskus kyseeseen rikosoikeudellinen luopuminen. Tällä tarkoitetaan järjestelyä, jossa laissa säädetyin edellytyksin on mahdollista, että viranomainen luopuu yksittäistapauksessa rangaistuksen käytöstä eli ei saata mahdollista tekijää rikosoikeudelliseen vastuuseen. Näitä

viranomaisia ovat esitutkintaviranomainen, syyttäjä ja tuomioistuin. Tätä toimenpiteistä luopumista on perusteltu muun muassa seuraavilla asioilla: käytettävissä olevien resurssien ja voimavarojen kohdentamisella, ensisijaisesti muiden kuin rikosoikeudellisten keinojen käytöstä yksittäistapauksissa, seuraamusjärjestelmän porrastamisella ja kohtuusnäkökulmilla. (Lappi-Seppälä, T. 2000, 269-276; Matikkala, 2010, 172,173; Tapani ym. 2016, 179.)

Jotta toimenpiteistä luopumissäännöstä (RL50:7) huumausainerikoksissa halutaan tai ylipäätään voidaan soveltaa, täytyy rikos tai epäilty rikos olla huumausaineen määrän ja laadun sekä käyttötilanne, että olosuhteet muutoinkin huomioiden oltava kokonaisuutena arvostellen vähäistä. Lisäksi rikoksen tai epäillyn rikoksen tulee olla huumausaineen käyttöä tai huumausaineen käyttöön liittyvää muu rikoslain 50 luvun rikos. Tämä tarkoittaa sitä, että ensisijaisesti puhutaan huumausaineen käyttörikoksesta RL 50:2a §:ssä. On kuitenkin mahdollista, että tätä sovelletaan RL 50:1 § huumausainerikoksissa, sillä edellytyksin, että selkeä yhteys huumausaineen omaan käyttöön löytyy. ”*Hallituksen esityksen mukaan käyttötilanteessa olisi epä johdonmukaista rangaista käytön valmistelemiseksi tehdystä maahantuonnista, hallussapidosta tai valmistuksesta. Tällaisten muiden rikosten tulisi kuitenkin välittömästi liittyä tapahtuneeseen tai suunniteltuun omaan käyttöön. Esimerkiksi valmistus ja tai maahantuonti myyntiä varten ei kuuluisi tämän säännöksen alaan.*” Nämä kannanotot esitöissä edelsivät vuonna 2001 huumausaineen käyttörikoksen säätämistä. Ne ovat kuitenkin yhä relevantteja, sillä näillä uudistuksella ei ollut tarkoitus muuttaa vallitsevaa oikeustilaa. Yksi esimerkki huumausaineiden käyttöön liittyvistä huumausainerikoksista, johon rikoslain 50 luvun 7 pykälää voidaan soveltaa, on kannabiksen pienimuotoista kotikasvatusta omaan käyttöön. (Siro, J. 2017, 139; HE 180/1992 vp, 28-29.)

Pelkästään tuomioistuimen langettava rangaistus ei usein ole ainoa rikoksesta tuleva seuraamus. Kysymykseen voisi tulla myös viranomaisen toisessa menettelyssä määräämät sanktiot. Tällaiset sanktiot voivat olla tekijän kannalta usein jopa suurempia ja henkilön elämään enemmän vaikuttavimpia kuin tuomiossa annetut rangaistukset. Tällaiset tilanteet voivat toisaalta vaikuttaa yksittäisen henkilön haluun elää jatkossa lakia noudattaen verraten siihen, että sanktiona on pelkästään sakko- tai vankeusrangaistuksen uhka (Siro, J. 2017, 171.)

Vuokranantaja ei voi lain mukaan purkaa vuokrasopimusta vain sillä perusteella, että huoneistossa käytetään huumausainetta. Tilanne voi kuitenkin olla sellainen, että huumausaineiden käyttäminen vuokralaisen toimesta aiheuttaa sen, että huoneistossa eletään häiritsevää elämää (asuinhuoneiston vuokrauksesta 61§). Vuokranantajan oikeus purkaa vuokrasopimus voi tulla kyseeseen, kun huumausaineiden käyttämisestä edetään pidemmälle etenevälle toiminnalle. ”*Helsingin hovioikeus katsoi lainvoimaisessa ratkaisussa 21.3.2013 nro 541, että kun huumausainerikokseen liittyi huumausaineiden kasvattaminen ja asunnon muuttaminen tähän tarkoitukseen soveltuvaksi, vuokralaisen menettely oli kokonaisuudessaan siten moitittavaa, että vuokranantajalla oli oikeus saada vuokrasopimus puretuksi ilman vuokralaiselle annettua varoitusta.*” (Siro, 2017, 182.)

3.4 Asenteet huumausaineita kohtaan

Terveystieteiden toivutuinen potilas ei välttämättä ole huumausaineongelmainen ihminen. Negatiivisia asenteita on muuttanut ja potilaiden kohtaamista helpottanut se, että huume- ja lääkekäyttö määritellään nykyään sairautena muiden sairauksien joukossa. Päihdealalla täydenniskoulutusmahdollisuuksia on lisätty ja ne antavat eri terveydenhuollossa työskenteleville ihmisille lisää ymmärrystä monimutkaisistakin riippuvuuksista kärsivistä potilaista. Huumeiden käyttö on rikos, mutta terveydenhuollossa sen alan ammattilaisen kanssa kohtaamisen tulee olla luottamuksellisia. Sillä ne ovat vaitiolovelvollisuuden suojelemia kohtaamisia. (Seppä ym. 2012, 12.)

Yksi tavallisempia puheenaiheita päihdekeskustelussa on kannabiksen käytön vertaaminen alkoholiin käyttöön, sekä kannabiksen käyttö lääkkeenä. Usein nämä argumentit liittyvät käyttäjien väitteisiin siitä, että alkoholiin verrattuna kannabis aiheuttaa huomattavasti vähemmän terveydellisiä ja yhteiskunnallisia haittoja. Tämänkaltaisen argumentointi ja väittely ei kuitenkaan osoita kannabiksen harmittomuutta. Vaan pikemminkin korostaa alkoholin vaarallisuutta ja sen aiheuttamia merkittäviä terveydelle sekä yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. (Seppä ym. 2012, 101.)

Huumausaineiden viihdekäyttö liittyy olennaisesti asenteisiin huumausaineita kohtaan. Yleisen käsityksen mukaan tilanne on myös edellä ja mainittu, jonka johdosta otimme tarkkailuun Helsingin sanomien artikkelin, jossa käydään läpi tutkimustuloksia huumausaineiden viihdekäyttäjistä. Artikkelin mukaan pääosalla viihdekäyttäjistä on työpaikka, koulutus ja parisuhde. Ongelmakäyttäjiin verrattuna viihdekäyttäjillä on siis

elämä ns. hallinnassa. Tämän lisäksi viihdekäyttäjät eivät kerro käytöstään esimerkiksi työterveyshuollossa, vaan he ovat hyviä salailemaan käytön. Erona ongelmakäyttäjiin on lisäksi se, etteivät viihdekäyttäjät yleensä piikitä. Piikittäminen johtaa yleensä nimenomaan ongelmakäyttöön, joten tätä viihdekäyttäjät välttävät. Yleisesti viihdekäyttäjät kokivat olevansa terveitä ja tyytyväisiä työtilanteeseensa. Päinvastoin ongelmakäyttäjillä on paljon juuri vahvemmista aineista johtuvia terveyshaittoja. Lisäksi tutkimuksessa todettiin useiden viihdekäyttäjien lopettavan jossain vaiheessa huumeiden käytön ja siirtyvän pelkästään alkoholiin. Näin ollen heidän mahdollinen huumeongelmansa ”katoaa” iän myötä. (Helsingin sanomat, 20.3.2016)

4 KANNABIS SUOMESSA

Suomalaisten eniten käyttämä huumausaine on kannabis. Sen lisäksi, että kannabis on suomalaisten eniten käyttämä huumausaine, se on myös yleistynyt kovaa vauhtia. Vuonna 1992 tehdyn tutkimuksen mukaan vajaat kuusi prosenttia suomalaisista kertoi kokeilleensa kannabista. Käytön yleistymisestä kertoo se, että vuonna 2014 määrä oli jo 19 %. Euroopan huumeraportin mukaan Suomi on noussut keskiarvomaiden joukkoon, kun me maana ennen kuuluimme alimpaan neljännekseen käyttäjämääriä vertaillessa. (Euroopan huumeraportti 2016; Hakkarainen, 2016, 19; Yhteiskuntapolitiikka 82 2017:1)

Kannabiksen kohdalla on tärkeää puhua niin kutsutusta porttiteoriasta. Porttiteorian mukaan kannabiksen käyttö altistaa myöhemmin voimakkaampien huumausaineiden käytölle. Faktaa tällaisista tutkimustuloksista ei ole kuitenkaan todettu. Sen sijaan porttiteoriaan voisi liittää käsityksen, jonka mukaan nuorena aloittaneet kannabiksen käyttäjät ovat alttiimpia myöhemmällä iällä siirtymään vahvempiin huumausaineisiin. Tämän lisäksi nuorena kannabiksen käytön aloittaneet voivat olla alttiimpia muunlaiseenkin ongelmakäyttäytymiseen. Porttiteoriaan liitetään monesti myös alaikäisenä aloitettu alkoholin käyttö tai tupakan polttaminen. (Saarnio 2000, 160; Hall ym, 1998.)

Kannabiksen käytön aloittaminen voi tapahtua montaa eri reittiä pitkin. Yllä mainittuun porttiteoriaan liittyen voitaneen sanoa, että joillain aloittaminen tapahtuu juuri porttiteoriaan liittyvällä tavalla. Osalla käytön aloittaminen on suunnitelmallista – nämä kannabiksen käyttäjät ovat voineet suunnitella käytön aloittamista jopa vuosia. Toisaalta on myös heitä, jotka ovat vain ajautuneet kannabiksen käyttäjiksi esimerkiksi sosiaalisten suhteiden kautta. Kannabiksen käytön aloittaminen on lisäksi nykypäivänä helpompaa kuin ennen.

Aikaisemmin tietoa sai lähinnä jo kannabista pidempään käyttäneiltä henkilöiltä, kun nykypäivänä internetistä saa erittäin paljon informaatiota käytön aloittamisesta. Edellä mainittua mietittäessä kannabiksen aloittamiselle on siis useita eri reittejä. Motiivi päihhteiden, kuten kannabiksen käytölle näyttäisi olevan käyttäjän sosiaaliset tai muut ongelmat. Joidenkin käyttäjien kohdalla syynä ensikokeilulle on voinut lisäksi olla kokeilunhalu tai esimerkiksi uteliaisuus. (Kekoni, T. 2007: Kannabiksen käyttö, yhteiskunnallinen reagointi ja siihen vastaaminen, 142-143.)

4.1 Kannabiksen historia

Kannabis on erittäin vanha viljelyskasvi. Sitä on kasvatettu pitkään muualla kuin länsimaisen kulttuurin alueella. Kannabiksen pitkästä historiasta kertoo se, että Kiinassa kannabis on tunnettu jo 5000 vuoden ajan. Kannabista ei suinkaan ole tuolloin käytetty huumaavaan tarkoitukseen vaan sitä on pääasiassa käytetty siitä saatavan kuidun ja öljyn vuoksi. Ennen ajanlaskumme alkua kannabiskasvia alettiin myös käyttää lääkinnällisiin tarkoituksiin. Kannabiksen päihdyttävät ominaisuudet huomattiin kuitenkin jo tuolloin, jonka johdosta kasvin käyttöä pyrittiin välttämään. (Nahas ym, 1999, 3.)

Noin 2000 vuotta ennen ajanlaskumme alkua kirjallisuudesta löytyy maininta Intian niemimaalle Kiinasta levinneestä kannabiksesta. Kannabista on tuolloin kirjallisuuden mukaan käytetty uskonnollisissa rituaaleissa sekä lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettuna. Tämän lisäksi

Suomeen kannabis rantautui 1960-luvulla, mutta jo 1970-luvulle tultaessa se oli lähes kokonaan hävinnyt Suomesta. Edellä mainittu kannabiksen häviäminen tapahtui hyvän viranomaisvalvonnan ja amerikkalaista politiikkaa heijastaneen kieltolain avulla. (Kekoni, T. 2007, 21.)

4.2 Kannabilajikkeet ja niiden käyttötavat

Kannabiksesta ja sen alalajikkeista puhuttaessa puhutaan hampukasveista. Näillä hampukasveilla on päihdyttäviä ja lääkinnällisiä vaikutuksia ihmiskehoon. Tarkemmin hampusta puhuttaessa mainittakoon, että hamppu on yksivuotinen kasvi ja se on keskimitaltaan noin 1-2 metrin korkuinen. Suomessakin hamppua kasvaa luonnonvaraisena

jonkin verran, muualla Euroopassa se on yleisempää. Laillisesti hampua on kasvatettu jo kohtuullisen pitkään kuitu ja öljykäyttöön. Hampun tuotantoa alettiin rajata 1900-luvulla huumausainelainsäädäntöä uusittaessa, kuitenkin siitä tähän päivään rajoituksia on höllennetty. Suomessa hampua on saanut viljellä 1995 vuodesta lähtien, rajoitusten höllennettyä. Suomessa kasvatettavalla hampulla ei ole huumaavaa vaikutusta, sillä sen THC-arvo on todella matala. Suomessa kasvavan lajikkeen nimi on Finola ja sitä kasvatetaan pääosin sen siementen vuoksi. Siemenistä puristetaan öljyä muun muassa proteiinituotteiksi eläimille. (Vanha-Majamaa, A, 2018: Kannabis-kirja, 20-21.)

Kannabiksella on useita erilaisia käyttötapoja. Sen teho perustuu siinä oleviin kannabinoideihin ja terpeeneihin. Edellä mainitut kannabinoidit ja terpeenit saadaan irti kuumentamalla, joko polttamalla tai höyrystämällä. Erilaisia kannabinoideja on hampusta löydetty yli 100 kappaletta. Edelleen keskeisimmät vaikuttavat ainesosat ovat THC (delta-9-tetrahydrokannabinoli), kannabidioli (CBD) ja kannabinoli (CBN). (Vanha-Majamaa, A, 2018, 21-22.)

Kannabiksen keskeisin psykoaktiivinen komponentti on THC. Laboratorio-olosuhteissa 1-2 milligramman annostus suonensisäisesti on riittänyt vahvaan päihtymiseen. Näin pieni määrä ei kuitenkaan laboratorion ulkopuolella riitä vahvaan päihtymiseen. Esimerkiksi polttamalla THC:sta saadaan käyttöön vain noin 5-15 prosenttia. (Vanha-Majamaa, A, 23-24.)

Hampukasvi on joko uros tai naaras, eli kasvin heteet ja emi ovat eri kasveissa. Naarashamppu on se, joka tuottaa kannabikseksi kelpaavat kukinnot, ongelmaksi kasvattajille muodostuu se, että kasvin sukupuolen saa selville vasta kukintovaiheessa. Tämän vuoksi kannabiksen kasvatuksessa suositetaan siementen sijaan kavereiden kasveista irti napsittuja pistokkaita, jotka ovat siis näitä naarashamppuja. (Vanha-Majamaa, A, 2018, 23-24.)

4.2.1 Kannabilajikkeet

Ensimmäisenä käsittelemme **Cannabis sativa** nimisen lajikkeen. Sativalle tunnusomaista on se, että se kasvaa pitkänä ja hoikkana, lisäksi sen lehdet ovat kapeat. Sativan keskimittana on noin kolme metriä, mutta ihanteellisissa olosuhteissa se voi kasvaa jopa seitsemän metrin korkeuteen. Väriltään Sativa on esimerkiksi Indica -lajiketta vaaleampi. Sativa vaatii

kasvaakseen paljon valoa ja lämpöä. Kukinnoista ei tule niin tiiviitä ja kookkaita kuin esimerkiksi indican kukinnoista tulee. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 25.)

Cannabis indica on Cannabis sativaa yleisempi lajike Suomessa. Edellä esiteltyyn sativaan verrattuna indican kasvit ovat lyhyempiä, vain noin kahden metrin pituisia. Tämän lisäksi lehdet ovat tuuheampia ja leveämpiä. Väriykseltään indica on tummemman vihreä kuin sativa. Lisäksi erona sativaan on nopeampi kasvu täyteen mittaan. Kuten mainittu, Suomessa indica on suositumpi kuin sativa. Syynä tähän on sen nopeampi kasvu ja se, että indica ei vaadi niin lämmintä kasvu ympäristöä kuin sativa. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 26-27.)

Cannabis ruderalis kasvaa Venäjällä ja Ukrainassa teiden varsilla ja se onkin kotoisin juuri Itä-Euroopasta. Ruderalis on lyhyt, korkeintaan vain puoli metriä pitkä. Lehtien väritys on vaalean vihreä ja varsi on lyhyt ja jämäkkä. Muihin kannabislajikkeisiin verrattuna ruderaliksen saa kukkimaan nopeasti sisätiloissa. Ruderalis ei ole muutenkaan kovin vaativa kasvuolosuhteilleen, sillä se pärjää hieman karummissakin olosuhteissa. Ruderaliksessa on itsessään matala THC-arvo, mutta kasvattajien keskuudessa on suosittua risteyttää ruderalis indican tai sativan kanssa. Risteyttämisen seurauksena saadaan niin kutsuttuja autoflowering-lajikkeita. Autoflowering-lajikkeiden siemenet alkavat kukkia 2-4 viikon kuluessa, valotuksesta riippumatta. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 27-28.)

4.2.2 Kannabiksen käyttötavat

Yleisin tapa käyttää kannabista on polttamalla. Käytännössä kannabiksen kuivattua kukintoa murennetaan sätkään tai piippuun ja sitä poltetaan. Edellä mainittu tapa on yleisintä länsimaissa. Lähi-Idässä ja Pohjois-Afrikassa käyttö on erilaista. Siellä käytetään paljon hasista, joka on hampun pinnasta irrotettua ja hartsista puristettua materiaa.

Suomalaisille ensikosketus kannabikseen saadaan yleensä hasiksen kautta. Suomessa hasista on hyvin saatavilla, mikä voi olla syy sen käytön yleisyyteen. Hasis menee pieneen tilaan, sillä se on puristettu tiiviiksi, mikä taas tekee siitä helppoa kuljettaa ja varastoida. Hasista käytetään kukan tavoin polttamalla piipussa tai rouhittuna savukkeessa. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 28-29.)

Suomalaisten kannabiksen käyttöä tarkastelemme 2014 vuoden huumeekyselyn pohjalta. Se antaa kohtalaisen hyvän ja ajankohtaisen kuvan suomalaisten kannabiksen käytöstä ja

käyttötavoista. Kyselyssä kannabiksen käyttömääriä tarkasteltiin nimenomaan heidän osalta, jotka vastasivat käyttävänsä kannabista. Eli prosenttimäärät eivät kerro koko vastaajajoukon prosenttimääriä. Kyselyn mukaan 2,4 % vastaajista (*vastaajista* = ne, jotka kertoivat käyttäneensä kannabista) käytti kannabista päivittäin, vähintään kerran viikossa käyttäjiä oli kyselyn mukaan 13 %. Toisaalta 1-2 kertaa vuodessa käyttäviä oli 46 % vastaajista. Vastaajista 78,5 % vastasi käyttävänsä kannabista viihdekäyttöön. Lääkkeenä kannabista käytti vastaajista 4,5 %. Käyttötavoista yleisin oli kyselyssä polttamalla, sillä 90,7 % vastaajista kertoi käyttävänsä kannabista polttamalla. Höyrystämällä sähkösavukkeella kannabista kertoi käyttävänsä 2,6 %. Kannabista hankittiin ostamalla toiseksi eniten, sillä 28 % vastasi ostaneensa kannabiksen. Kuitenkin 63,5 % vastasi saaneensa kannabista, kun joku on sitä tarjonnut. Itse kasvattamalla kannabiksensa hankki 3,3 % vastaajista. Mielenkiintoista kyselyssä oli lisäksi se, että lähes puolet kyselyyn vastanneista kannabiksen käyttäjistä tässä kyselyssä, vastasi käyttäneensä myös muita huumausaineita elämänsä aikana. (Hakkarainen, P. & Karjalainen, K. 2016, 23-24.)

4.2.3 Kannabissanastoa

Seuraavaksi käymme läpi kannabissanastoa. Koimme, että poliisille olisi hyvä tietää jotain kannabikseen liittyvää slangia, joten listasimme alle muutaman käytetyimmän. Kaikki sanat ja niiden selityksen ovat Anton Vanha-Majamaan, Kannabiskirjasta. Alla mainittujen termien lisäksi on paljon epävirallisia välineitä ja termejä.

Jointti on sätkäpaperiin kääritty savuke. Yhteen jointtiin menee paperista ja filteristä riippuen 0,5 – 1 grammaa poltettavaa. Täytteeksi sopii esimerkiksi käsin jauhettu kuiva budi.

Budi taas tarkoittaa kannabiksen kukintoa, jota siis yleensä poltetaan.

Spliffi on suomalaisten suosikki, vaikka monet luulevat polttavansa jointtia. Erona näillä kahdella on se, että spliffissä sätkäpaperiin kääreessä on puolet kannabista ja puolet tupakkaa. Tupakan mukana olon selittää osin se, että osa spliffin polttajista sanoo nikotiinin voimistavan kannabiksen vaikutusta.

Bluntti on kääritty tupakan lehtiin ja on näin ollen aromikkaampi. Suomessa bluntin käyttö on harvinaisempaa, sillä materiaalit siihen on haastavampi saada. Maailmalla bluntin käyttö on yleisempää.

Piippuja tehdään monesta eri materiaalista; metallista, puusta, lasista ja posliinista. **One-hitter** on yksi nimitys piipulle ja se on Suomessa suhteellisen harvinainen. **Vesi-piippu eli bongi** on piippu, jossa on lisäelementtinä vesi. Bongeja tehdään muovisena, lasisina sekä keraamisina. **Bubbler** on eräänlainen piipun ja bongin sekoitus. Se on lasinen tai keraaminen piippu ja siinä savu matkaa bongin tavoin vesisäiliön lävitse. Itämaisia vesipiippuja kutsutaan nimillä **Hooka, nargile tai shisha**. Suomalaisille nämä etelänreissujen vesipiiput ovat tuttuja nimenomaan nimellä shisha. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 223 -236.)

Vaporisaattori eli höyrystin, sitä käytetään, jotta budia lämmitettäessä lämpötila pysyy aisoissa, eli noin 180 – 200 asteessa. Näin ollen kukka ei syty palamaan ja vaikuttavat aineet höyrystyvät. Vaporisaattorin käytön etuna voidaan mainita se, että sen käyttö vähentää karsinogeenien hengittämistä. Ilman vaporisaattorin käyttöä kannabista poltellessa hengittää jopa 90 prosenttisesti karsinogeenia. Vaporisaattoria käytettäessä karsinogeenia ei tarvitse hengittää lainkaan. Karsinogeeni on teollisesti tuotettu kemikaali (Terve.fi, 3.5.2017.)

Dabbing on Yhdysvalloissa suosittu tapa käyttää kannabista. Siinä kannabistiivistettä lasketaan kuumennetulle teräslevylle kaasupolttimella. Tämä tiiviste muuttuu levyllä savuksi, joka sitten imaistaan. Edellä mainittujen termien lisäksi on paljon epävirallisia välineitä ja termejä. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 237-240.)

4.3 Kannabiksen käyttäjät ja myynti

Yleisesti huumausainemarkkinat kytkeytyvät ulkomaille ja ulkomaisiin tekijöihin. Vuonna 2012 tehdyn tutkimuksen mukaan 24-35 % Suomessa tapahtuneista törkeistä huumausainerikoksista epäiltynä olleet henkilöt ovat olleet ulkomaalaisia, pääosin venäläisiä ja virolaisia. Toiminta jakaantuu niin, että ulkomaalaiset tekijät toimittavat tuotteet maahan ja suomalaiset hoitavat tuotteen jakelun. (Varjonen ym. 2012, 131.)

Kannabiksen osalta käsittelemme kotikasvatusta ja sen yleisyyttä tarkemmin myöhemmin. Hasista tuodaan Suomeen Marokosta Espanjan, Alankomaiden tai Saksan kautta joko meriteitse tai Pohjoismaiden tai Baltian kautta. Edelleen hasiksen reiteistä Suomeen voidaan mainita se, että salakuljetus Keski-Euroopasta Suomen kautta Venäjälle on lisääntynyt. Hasislastit ovat pakattuna useasti ammattimaisiin kätköihin arvoautojen sisälle. Lisäksi hasiksen kehonsisäinen kuljetus on lisääntynyt. (Varjonen ym. 2012, 132.)

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen mukaan kannabista käytti vuoden 2014 huume-kyselyyn vastanneista lähes viidesosa. Kyselyn ikäjakauma oli 15-69 -vuotiaat suomalaiset. Muihin huumaussaineisiin verrattuna kannabis on siis selkeästi yleisin ja muiden huumaussaineiden käyttö on vähäistä siihen verrattuna. Lisäksi tutkimuksessa vastaajien taustoja on vertailtu laajasti. Vertailukeinoina on ollut muun muassa koulutus, tulot, asuinpaikka, siviilisääty sekä ikä. (Hakkarainen, ym. 2016, 21, 24, 26.)

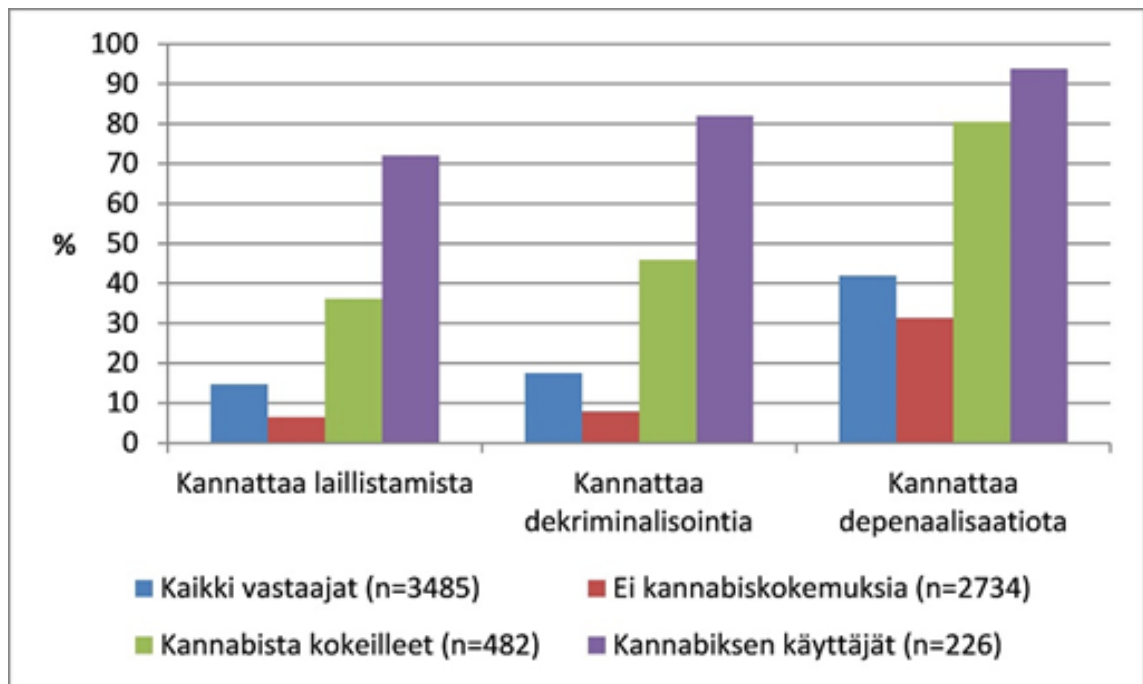
Itse kyselyn tuloksia katsottaessa huomattiin muun muassa, että miehet käyttivät kannabista yleisemmin kuin naiset. Tutkimuksen mukaan naisten osuus käyttäjistä oli yksi kolmasosa. Naisten käyttöä tutkittaessa selvisi, että suurin osa käyttäjistä oli iältään 15-24-vuotiaita. Miesten tuloksia tutkittaessa selvisi suurimman käyttäjäryhmän koostuvan 25-34-vuotiaista. Taustatekijöistä tutkimuksessa selvisi se, että miehillä on korkeampi todennäköisyys sekä kannabiksen käyttöön, että kokeiluun. Tämän lisäksi huomattiin, että kaksi nuorinta ikäryhmää tutkimuksessa muodostaneet 15-24 ja 35-44 -vuotiaat ovat todennäköisempiä kannabiksen käyttäjiä sekä kokeilijoita, vanhempiin ikäryhmiin verrattuna. Näiden lisäksi todennäköisyyttä sekä käyttöä, että kokeilla kannabista lisäsivät kaupungissa asuminen, työttömyys sekä siviilisäädystä avoliitto tai eronnut. Tutkimuksessa selvisi myös, että eläkeläiset olivat muuta väestöä todennäköisemmin niitä, jotka eivät olleet kokeilleet eivätkä käyttäneet kannabista elämänsä aikana. (Hakkarainen, ym. 2016, 21, 24, 26.)

4.4 Kannabiksen laillistaminen

Asenteet kannabista kohtaan ovat vaihdelleen vuosien varrella. Riippuen keneltä asiasta kysyy voi saada hyvinkin eriävän mielipiteen asian suhteen. Tällä hetkellä kannabiksen käyttö Suomessa on kriminalisoitu. Kannabis lasketaan huumaussaineeksi ja rikoslain 50:1 § kieltää huumaussaineiden hallussapidon, maahantuonnin, myynnin, levityksen ja käytön. Edellä mainitulla tavalla toimien syyllistyy huumaussainerikokseen, törkeän huumaussainerikoksen rajana pidetään kiloa kannabista tai hasista. (Vanha-Majamaa, A. 2018, 117.)

Alla olevasta taulukosta näkee suomalaisten asennoitumista kannabiksen laillistamiseen. Kaiken kaikkiaan vastaajia tutkimuksessa on 3485. Näistä vastaajista 482 on joskus kokeillut kannabista ja 226 vastaajista on niin sanottuja kannabiksen käyttäjiä. *Eniten kannatusta koko väestön tasolla sai depenaalisaatio. Depenaalisaatiolla* tarkoitetaan sitä, että kannabiksen

käyttö olisi edelleen oikeudellisessa mielessä rikos, mutta rikosoikeudellisia rangaistuksia siitä ei tulisi. Depenaalisaatiota kannatti 40 % **kakista vastaajista**. Liki 90 % **kannabiksen käyttäjistä** kannatti depenaalisaatiota eli sitä, ettei kannabiksen polttamisesta tulisi rangaista. Tutkimuksessa ne, jotka ilmoittivat, etteivät ole kannabiksen käyttäjiä olivat myös niitä, jotka vähiten kannattivat kannabiksen laillistamista ja dekriminisaatiota. Heillä näiden kannatus jäi alle kymmeneen prosenttiin. Sen sijaan kannabiksen käyttäjistä 70 prosenttia hyväksyisi laillistamisen ja noin 80 prosenttia dekriminisoinnin. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, 18.8.2017.)

(Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, 18.8.2017)

Kannabiksen kannattajien mielestä Suomen päihdepolitiikassa vallitsee kaksinaismoralistinen suhtautuminen alkoholin ja kannabiksen välillä. Alkoholin käytöstä seuraa kannabiksen kannattajien mukaan huomattavia yksilöllisiä ja yhteiskunnallisia ongelmia, silti alkoholin runsastakaan käyttöä ei Suomessa oikeastaan paheksuta. Sen sijaan kannabiksen kannattajat kokevat, että kannabiksen käyttö on hyvinkin paheksuttavaa, ei vain sen laittomuuden vuoksi vaan myös moraalisen paheksunnan vuoksi. Yhteenvetona siis voitaneen sanoa, että alkoholi nähdään hyvänä päihteenä, kun taas kannabis nähdään hyvinkin tuomittavana päihteenä. Kannabista alempana suomalaisten suhtautumisessa on suonensisäisesti käytettävät huumeet, joten kannabiksen käyttö on näihin verrattuna hyväksytympää. (Kekoni, T. 2007, 152-153.)

Suomessa kannabiksen dekriminalisoinnista puhutaan aika ajoin. Pelkästään 2010-luvulla kannabiksen dekriminalisoinnista ja depenalisoinnista on laadittu viisi kansalaisaloitetta. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, 18.8.2017; Hakkarainen, ym. 2016, 21, 24, 26.)

Mikäli suomalaisten asenteet kannabiksen käytön laillistamista kohtaan jatkavat samaa linjaa kuin 2010-luvun kyselyissä, on odotettavaa, että vuoden 2018 väestökyselyssä suomalaisista puolet kannattaa kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamista. (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, 18.8.2017.)

Kannabiksen laillistamisen kohdalla on luonnollista puhua sen mahdollisista terveysvaikutuksista. Tutkimuksia on paljon ja se mihin usko, on tietenkin jokaisen itse päätettävä. Nykytiedon mukaan kannabiksen pitkäaikaisella käytöllä on negatiivia vaikutuksia nimenomaan kognitiivisiin toimintoihin. Suoria viitteitä siihen, että kannabiksen käyttö heikentäisi älykkyyttämme ei kuitenkaan ole. Edellä mainitun lisäksi kannabista poltettaessa keuhkot altistuvat lämmölle ja erilaisille kemikaaleille ja savulle. Kannabiksen lääkinällisiä vaikutuksia mietittäessä tulee ensimmäisenä sen kipua lievittävä vaikutus. Kannabiksen rentouttava ja ahdistuneisuutta poistava vaikutus on juuri se, minkä vuoksi kannabiksen koetaan olevan monia muita lääkeaineita parempi. (Vanha-Majamaa, 2018, 69.)

Kanada on viimeisin maa, joka on laillistanut kannabiksen viihdekäytön (17.10.2018). Kanadassa aikuiset voivat ostaa, käyttää, pitää hallussa ja kasvattaa marihuanaa viihdekäyttöön. Kannabista myydään tietyissä alan kaupoissa ja ainakin aluksi valikoima ei ole kovin suuri. Tämän lisäksi kannabista ei myydä samoissa kaupoissa kuin tupakkaa ja alkoholia vaan sitä voi ostaa vaan lisensoiduista alan kaupoista. Kanada laillisti kannabiksen, jotta alaikäisten kannabiksen käyttö vähenisi. Ennen kannabista on saanut helposti rikollisilta, jolloin se on levinnyt myös alaikäisille. Laillistamisella haetaan myynnin siirtymistä laillisiin kauppoihin, jolloin rikollisten osuus myyjissä vähenisi. (CNN, 17.10.2018)

Kanada on vasta ensimmäinen G7 maa, joka on laillistanut kannabiksen maanlaajuisesti. Yhdysvalloissa kannabis on laillistettu yhdeksässä eri osavaltiossa. Lisäksi Uruguay laillisti vuonna 2013 ensimmäisenä maana kannabiksen tuotannon, myynnin ja käytön. (CNN, 17.10.2018)

5 KOTIKASVATUS

5.1 Kotikasvattamisen yleisyys

Suomessa huumausaineita ei myydä avoimesti kuten monissa muissa Euroopan suurkaupungeissa. Suomessa huumausaineiden myynti sijoittuu pääosin yksityisasunnoissa tapahtuvaan myyntiin. Varsinkin kannabiksen kotikasvatuksen suhteen on kuitenkin havaittu sen ammattimaistuminen. Kannabiksen kotikasvattamoiden taltioinneista koituneet takavarikot ovat vuodesta 2007 vuoteen 2012 mennessä kaksinkertaistuneet. Syy tähän on se, että siementen ostaminen internetistä on todella helppoa ja se on lisännyt kannabiksen kasvattamisen suosiota. Edellä mainitun seikan lisäksi viranomaiset myös paljastavat kasvattamoita tehokkaammin. Suurin osa kasvattamoista on pieniä, mutta myös suuria, ammattimaisia kasvattamojakin on löydetty. (Varjonen ym. 2012, 130..)

Suomessa kotikasvatus on yleensä pienimuotoista, omaan käyttöön tarkoitettua kasvattamista. Vuonna 2003-2004 viidessä suurimmissa käräjäoikeuden tuomioissa rikoksen kohteena oli keskimäärin 11 kasvia. Suurimmassa käräjäoikeuden tapauksessa kasveja oli 130 kappaletta. Yllä olevien määrien todenmukaisuuteen viittaa myös se, että kannabiksen käyttäjien keskuudessa tehdyn tutkimuksen mukaan, kannabista kasvatetaan noin 1-5 kasvia kerrallaan omaan käyttöön. Nämä tutkimukset osoittavat, että marihuana on ohittanut hasiksen kotimaan huumemarkkinoilla. Sen lisäksi kotimainen tuotanto on lisääntynyt ja nykyään ostaminen markkinoilta on vähentynyt ja kannabiksen käyttäjät suosivat itse kasvatettua tai kaverin kasvattamaa kannabista. Internetistä tilaamalla saa siemeniä, joita iso osa kotikasvattajista suosii. Siemenet ovat kemiallisesti käsiteltyjä, joista kehittyä pistokkaita tuottavia emikasveja. Kasvatukseen löytyy ohjeita internetistä, joka osaltaan helpottaa kasvattamista. Katukaupassa arvokkaampana nähdään kannabiskasvin kukka, kun huonolaatuinen hasis. (Huumetilanne vuonna 2012, Hakkarainen 2011a.)

Halusimme tuoda esille kannabiksen kotikasvatuksesta saatuja tuomioita, sillä kannabiksen tuotannossa ollaan jo lähestulkoon omavaraisia, eikä ulkomailta kannabista juurikaan tule. Helsingin Hovioikeus tuomitsi 30.11.2011 vastaajan A 60 päiväksi ehdolliseen vankeuteen. A on esitutkinnassa tunnustanut kasvattaneensa 25 kannabiskasvia, tarkoituksenaan käyttää kasveja huumausaineena tai sen raaka-aineena. A:n asunnosta on takavarikoitu noin puolen

metrin korkuisia kannabiskasveja. Asia oli ensin käsitellyssä Helsingin käräjäoikeudessa, jossa vastaajalle luettiin sakkotuomio. Syyttäjä kuitenkin valitti tuomiosta, jolloin tapaus siirtyi Helsingin hovioikeuteen. Hovioikeudessa tuomio koventui ehdolliseen 60 päivän vankeuteen. Hovioikeuden perusteluista selviää, miksi tuomiota kovennettiin. Tuomion perusteluissa katsotaan A:lla olleen monipuolinen kasvatusvälineistö ja runsaasti lannoitetta. Tämän katsottiin osoittavan A:n pyrkimyksen luoda kasveille mahdollisimman hyvä kasvualusta. Syyttäjä arvioi, että kustakin kasvista olisi vastaavanlaisissa kasvatusolosuhteissa ollut saatavissa noin 25 grammaa marihuanaa. Tämän kohdan myös vastaaja totesi oikeaksi. (Helsingin hovioikeus (Finlex), 30.11.2011.)

Seuraava tapaus kävi läpi Käräjäoikeuden, hovioikeuden sekä korkeimman oikeuden. Riidatonta tapauksessa oli, että A on kasvattanut tyhjillään olleessa varastorakennuksessa Cannabis sativa -kasveja yhteensä 54 kappaletta. A:lla on ollut varastossa kasvatuksen apuna vesiviljelyjärjestelmä, kaksi suurpainenaatriumvalaisinta, kuusi ultravioletti-led -valaisinta, ilmanvaihtojärjestelmä, lämmityslaitteita, ilmalämpöpumppu sekä lannoitteita. Kuten edellä mainitussa tapauksessa, tässäkin katsottiin, että kustakin kasvista oli saatavissa 25 grammaa marihuanaa. Näin ollen kokonaismäärä oli 1350 grammaa. Törkeän huumeusainerikoksen rajana on pidetty kiloa. A tuomittiin Käräjäoikeuden päätöksen mukaisesti Korkeimmassa oikeudessa 1 vuoden ja 1 kuukauden ehdolliseen vankeuteen. (Korkein oikeus, ennakkopäätökset, 6.2.2018.)

Kannabiksen kotikasvatuksen yleistymisestä kertoo myös vuonna 2015 Ylen julkaisema uutinen kotikasvatukseen liittyen. Kyseisessä uutisessa poliisi on tehnyt iskun porvoolaiseen asuntoon, josta takavarikoitiin kymmeniä kannabisruukkuja sekä 250 kasvia. Kyseisessä uutisessakaan poliisi ei osaa sanoa tarkkaa määrää, siitä paljonko kotikasvatus on lisääntynyt, mutta uutisessa haastatellun poliisimiehen mukaan viljelmät ovat lisääntyneet valtavasti. Syynä tähän poliisimies pitää sitä, että netistä löytyy kasvatukseen hyvät ohjeet. (Yle, 18.2.2015.)

Vuonna 2011 Uusi Suomi julkaisi artikkelin, jossa myös puidaan kannabiksen kotikasvatusta. Artikkelin mukaan Terveystieteiden tutkimuskeskus selvitti, kuinka moni suomalainen on joskus kasvattanut kannabista. Tuloksena selvisi, että 40 000 - 60 000 suomalaista on näin tehnyt. Artikkelin mukaan kotikasvatus on yleistynyt 2000-luvulta lähtien. Syynä kotikasvatukseen yleistymiseen on Uuden Suomen mukaan se, että Suomi on syrjässä kansainvälisen huumeikaupan pääreiteiltä. Lisäksi kannabislajikkeet on kehitetty

sellaisiksi, että kannabiksen kasvattaminen on helppoa. Mielenkiintoisena ja ehkä hieman yllättävänäkin seikkana nähdään myös ideologia siitä, että cannabis on parempi kasvattaa, itse kuin hankkia rikollisilta markkinoilta. Artikkelin mukaan, jopa viidesosa suomalaisista jättäisi kotikasvatuksen rankaisematta. (Uusisuomi, 26.4.2011.)

Kannabis uutisointiin liittyen Yle kirjoitti sivuillaan käyttäjien ikäjakaumasta sekä paljastuneista kannabisviljelmistä. Kannabista käyttävät myös yllättävän nuoret ihmiset. Vuonna 2017 Ylen julkaiseman uutisen mukaan joskus vuokratuista omakotitaloista tai vanhoista liikekiinteistöistä on paljastunut jopa satojen kasvien viljelmiä. Osa kasvattamoista on pieniä ja osa isompia, hyvinkin ammattimaisesti tehtyjä. Tämän lisäksi uutisessa haastateltu rikoskomisario mainitsee kannabiksen käyttäjien olevan monista eri ikäluokista. Tässä hän viittaa siihen, että jopa, 12-vuotiaita kokeilijoita on tavattu. (Yle, 7.3.2017.)

Alla olevassa kuvassa näkyy hyvin teltassa kasvaneet Cannabis sativa kasvit. Kuva on Hämeen sanomista ja liittyy tapauksessa kerrottavaan kannabiksen kotikasvattamo - oikeustapaukseen. Tapaus on mielenkiintoinen, sillä siinä kannabiksen kasvattamisen katsottiin olleen ammattimaista. Tuomiossa 127 cannabis kasvin tuotoksi arvioitiin peräti 3175 grammaa. (Hämeen sanomat, 25.6.2018.)

Kannabiksen kasvusteltta (Hämeen sanomat, 25.6.2018)

5.2 Kotikasvattamon taltiointi kotietsinnältä – produktin toteutus

Opinnäytteemme aiheena on kotikasvattamon taltiointi kotietsinnältä. Opinnäytteemme liitteenä on produkti, joka on kenttäopas poliisimiehille. Oppaassa on yksinkertaiset ja ajankohtaiset ohjeet jokaisen poliisimiehen käyttöön. Tavoitteenamme oli, että ohje laitetaan tulostettavaan muotoon ja sen voisi halutessaan ottaa käyttöön, vaikkapa partioautoon. Kenttäopas on tarkoitettu vain poliisille, joten se ei ole tämän julkisen opinnäytteen liitteenä.

Kenttäopas toteutettiin hyödyntämällä poliisin RTL-netistä löytyvää materiaalia sekä Oulun kenttävalvonta ryhmässä (myöhemmin Keva) työskentelevän vanhemman rikoskonstaapelin ohjeistusta. Haasteena oppaan toteutuksessa oli ohjeistuksen tuore muutos. Muutos ei ollut meillekään ihan alusta asti selvää ja tuoreimman ohjeistuksen löytäminen olikin ensimmäinen vaihe työllemme. Onneksi Oulun Kevassa työskentelevä poliisi oli jo uuden ohjeistuksen mukaista taltiointijärjestystä avannut, joten lähteenä se oli meille oikein hyvä.

Halusimme alusta alkaen tehdä kenttäoppaasta mahdollisimman yksinkertaisen, jotta sitä olisi matala kynnyks käyttää. Lisäksi halusimme kenttäoppaan yhdelle A4- kokoiselle paperille, jotta sen voisi esimerkiksi tulostaa partio autoihin, eikä se näin ollen A4 koossaan veisi ylimääräistä tilaa. Ohjeiden ollessa yksinkertaisia ja helposti ymmärrettäviä, oppaan käyttökynnyks madaltuu.

Itse ohjeistusta emme tietenkään voi muuttaa, joten ne ovat täysin samat (joskin eri muodossa) kuin lähteinä käytetyissä materiaaleissa. Yritimme järjestää ohjeet niin, että ne olisivat järjestyksessä. Eli ohjeistuksen kohta yksi tehdään myös taltiointivaiheena ensimmäisenä. Näin ollen poliisimiehen on helppo edetä kohta kohdalta eteenpäin. Tämä takaa myös sen, että jokainen taltiointivaihe tulee varmasti käytyä läpi.

Kenttäoppaasta tulikin A4 kokoinen ja yksinkertainen. Ongelmaksi muodostui se, millaisia kuvia ohjeeseen tulisi laittaa. Mietimme esimerkiksi sitä osaako jokainen poliisimies leikata kannabiskasvit oikealla tavalla. Päädyimme kuitenkin tässä kohtaa siihen, että ko. asiaan liitämme kuvan, jotta kenellekään ei asia jää epäselväksi. Samoin laitoimme kuvan kannabistesteristä. Varmasti suurin osa poliiseista tunnistaa pikatestaus menetelmän. Kuitenkin ko. pikatesteissä piilee vaara siitä, että pullot sekoittaa keskenään. Päädyimme laittamaan kuvan testipulloista, jotta ohjeistuksesta tulee näin ollen selkeämpi lukijalle.

Pohdintaan meille jäi se, kuinka kauan meidän tekemä ohje on validi. Ohjeistus muuttuu jatkuvasti ja nyt mietitään jo uutta pikatestausmenetelmää. Näin ollen voi hyvinkin olla, että ohjeemme nimenomaan pikatestauksen osalta ei ole kauaa ajantasainen.

6 YHTEENVETO

Yhteenvedossa käymme läpi opinnäytteemme kirjallisuusosuuden tuottamaa lopputulosta ja sitä mitä asioita meille jäi mieleen nimenomaan aiheen teoriaosuudesta. Tavoitteenamme oli tämän opinnäytetyön produktina luoda käyttökelpoinen kenttäopas poliiseille, jossa ohjeistetaan laadukas kannabiskasvattamoiden taltiointiprosessi. Produktin lisäksi syvennyimme huumausaineiden kansalliseen tilanteeseen, historiaan ja lainsäädäntöön. Erityisesti paneuduimme huumausaineista kannabikseen, johon työmme lopullinen produkti liittyi.

Löysimme aiheeseen liittyen suhteellisen runsaasti mielenkiintoista kirjallisuutta, jota pystyimme hyödyntämään lähteinämme tässä työssä. Huumausaineiden ja päihteiden käytön syitä ja seurauksia on tutkittu Suomessa paljon. Päihteiden väärinkäyttö ja siitä koituvat erinäiset seuraukset ovat niin yhteiskunnassamme kansallisesti, kuin kansainvälisestikin iso ongelma, mikä myös tässä työssä tulee hyvin ilmi. Opinnäytetyöstämme voidaankin vetää tietynlaista yhteenvetoa siitä, että elämme yhteiskunnassa, jossa päihteidenkäyttö on hyvin moniulotteinen ja haastava ongelma.

Huumausaineista, nimenomaan kannabiksesta on ollut viime vuosina paljon keskustelua sen dekriminälisoinnista. Avasimme tätä keskustelua myös työssämme ja se osoittautuikin mahdollisesti työmme yhdeksi mielenkiintoisimmaksi kappaleeksi. Huumausainepolitiikka elää ja muuttuu ajan saatossa, joten aika näyttää, mihin suuntaan Suomi menee esimerkiksi kannabiksen mahdollisen laillistamiskysymysten kanssa. Aiheena opinnäytteemme on ajankohtainen, sillä Kanada on juuri laillistanut kannabiksen. Kanada hyvinvointivaltiona voi antaa suuntaa myös muille maille kannabispolitiikassansa. Mikäli Kanadan esimerkki lainsäädäntömuutoksessa aiheuttaa toivotun tuloksen, voi se heijastaa tulevaisuuden näkökantoja myös tänne meille.

Huumausaineet aiheena herättää paljon tunteita ja sitä voisi käsitellä hyvin monesta eri näkökulmasta. Syvennyimme aiheeseen tässä työssä mielestämme riittävällä tarkkuudella niin, että lukija saa varmasti jonkinlaisen kuvan Suomen huumausaineiden historiasta ja siitä, miten se on kehittynyt nykytilanteeseen, sekä huumausaineiden vaikutuksista yksilölle sekä yhteiskunnalle.

Tutkimustulosten ja uutisoinnin perusteella kannabiksen käyttö ja kotikasvatus on lisääntynyt Suomessa. Pitkällä aikavälillä oli helppo tarkastella kannabiksen käytön lisääntymistä, sillä tilastoja on Suomessa pidetty yllä kohtuullisen aktiivisesti. Mielenkiintoisena löytönä meille tuli myös tutkimukset porttiteoriasta. Mikäli porttiteorian mukainen nuorena aloitettu päihteiden käyttö altistaa myöhemmin vahvemmille aineille, voisi nuorten asenteisiin alkoholia kohtaan pyrkiä vaikuttamaan jo aikaisemmassa vaiheessa. Mielestämme porttiteorian mukainen vahvempiin aineisiin siirtyminen on yhteiskunnan kannalta huono sekä hyvä asia. Mikäli nämä nuorena aloittaneet saadaan hyvissä ajoin pois rikollisen tieltä voi heidän tulevaisuus kääntyä vielä oikeaan suuntaan. Toisaalta nuorena aloitettu päihteiden käyttö voi nimenomaan johtaa vaikeaan tulevaisuuteen ja esimerkiksi kovempiin huumeisiin. Aihetta olisikin ehkä syytä tutkia hieman enemmän, jotta yhteiskunnallisesti osattaisiin puuttua ajoissa edellä mainittuun ongelmaan.

6.1 Pohdinta

Loppupohdinnassa käymme läpi omia ajatuksiamme huumausaineiden –lähinnä kannabiksen käytöstä Suomessa. Lisäksi pohdimme itse opinnäytetyöprosessia ja sitä kuinka tärkeä produktimme tulee olemaan päivittäisessä työssä. Pohdimme opinnäytteemme luotettavuutta ja sitä kuinka hyvin onnistuimme hyödyntämään olemassa olevat lähteet aiheeseen liittyen.

Aiheenamme opinnäytetyömme oli mielenkiintoinen. Se antoi uusia näkökulmia huumausainerikollisuuteen ja saimme katsauksen siitä, millainen huumausainetilanne Suomessa tällä hetkellä on. Tarkemmin keskityimme opinnäytteessämme kannabiksen käyttöön. Meille käyttäjämäärät eivät tulleet yllätyksenä. Kannabismyönteisyydestä kun on puhuttu mediassakin jo pitkään. Auttamatta tämä cannabis myönteinen keskustelu saattaa aiheuttaa sen, että yhä useampi vähintään kokeilee jossain vaiheessa elämää kannabista. Se kuinka moni näistä kokeilijoista siirtyy käyttäjäksi, on monen asian summa ja varmaankin vähintäänkin vaikea ennustettava. Jokseenkin yllättävää ehkä kuitenkin on se, että

kannabiksen käyttö on lisääntynyt. Suurin osa käyttäjistä sanoo olevansa viihdekäyttäjiä. Mietityttämään jäi se, kuinka moni näistä viihdekäyttäjistä vähättelee käyttömääriänsä. Helposti tulee vähäteltyä esimerkiksi omaa alkoholin käyttöä, miksei siis myös kannabiksen käyttöön pitäisi sama asia. Lisäksi mietityttämään jäi se kuinka helposti itseään viihdekäyttäjäksi kutsuva jää koukkuun kannabikseen. Tutkimusten luotettavuutta tuskin on syytä epäillä, mutta omien kokemustemme mukaan ihminen vähättelee omia ongelmiaan, vaikka kyseessä olisikin vain kyselytutkimus.

Pohdintaa aiheutti lisäksi se, miten ihminen kokee riippuvuuden. Itseään viihdekäyttäjäksi kutsuva tuskin kokee olevansa riippuvaiseksi. Kuitenkin mikäli esimerkiksi käyttää kannabista aina juhlimassa ollessaan voidaanko ko. tilanteessa kuitenkin puhua jo riippuvuudesta. Mikä on ongelmakäyttämisen ja riippuvuuden raja, vai onko ne sama asia.

Viihdekäyttäjät aiheuttavatkin ehkä tulevaisuudessa ongelman, mikäli siis kannabiksen käyttö pysyy Suomessa laittomana. Yksilön tulevaisuus voi helposti vaihtaa suuntaa, jos esimerkiksi illan juhlimisen jälkeen lähtee ajamaan autoa kannabiksen vaikutuksen alaisena ja jää siitä kiinni. Moneen työpaikkaan täytyy nykyään olla hyvinkin nuhteeton tausta, joten yksikin tällainen tilanne saattaa vaikeuttaa tulevaa työnsaantia huomattavasti. Tämä taas voi aiheuttaa esimerkiksi päihteiden osalta kierteen, jolloin pahaa oloa ja toimettomuutta purkaa esimerkiksi kannabikseen. Lisäksi kannabiksen käyttö saattaa altistaa myös vahvemmille huumeille, joista eroon pääsy voi olla jo hyvinkin vaikeaa, joillekin jopa mahdotonta.

6.2 Opinnäytetyö prosessi ja työn luotettavuus

Opinnäytetyömme tekeminen on meille mielenkiintoinen lisä harjoitteluun. Olemme molemmat kiinnostuneita huumausainerikollisuudesta, joten aiheena tämä oli meille nappivalinta. Aihe opetti meille yleistä tietoutta huumeista ja lisäksi saimme vielä syvennettyä tietoaamme liittyen kotikasvattamotapauksiin. Prosessi oli kohtuullisen kivuton ja syy tähän oli ehkä juuri se, että aihe oli molemmille kiinnostava.

Työn luotettavuus on tietysti pitkälti kiinni siitä, millaisia lähteitä työllensä löytää. Huumausainerikollisuus ja huumausaineet aiheena ei ollut kaikkein helpoin aihe lähteiden puolesta. Internetistä löytyy vaikka minkälaista artikkelia ja mielipidekirjoitusta aiheesta, mutta opinnäytteeseen tällaisia ei välttämättä voi käyttää. Toisaalta jotkin ko. artikkelistakin voi olla erittäin hyviä lähteitä, minkä vuoksi lähteen käytön arviointi jää itse

kirjoittajalle. Vaikutti siltä, että englanninkielisiä lähteitä olisi ollut todella hyvin. Suomenkieliset lähteet olivat useat hiukan vanhoja. Toisaalta esimerkiksi huumausaineiden historiaa käsiteltäessä ei vanhahko kirjallisuus välttämättä haittaa ollenkaan, sillä historia ei muutu. Tilastoja ja tutkimustuloksia löytyi kohtuullisen uusia, mikä oli tietenkin hyvä työmme kannalta. Varsinkin terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen teettämät kyselyt toimivat hyvin työmme pohjana. Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen teettämiä kyselyitä liittyen suomalaisten huumeiden käyttöön on tehty jo useita vuosia, mikä loi meille hyvän pohjan vertailla tuloksia eri vuosilta. Lähteiden puolesta uskomme, että meidän opinnäytetyömme on luotettava. Yritimme käyttää esimerkiksi mahdollisimman paljon Poliisiammattikorkeakoulun aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja netistä löytyvää artikkelikokoelmaa.

Opinnäytteen lisäksi teimme erillisenä produktina kenttäoppaan. Kenttäopas muodostui lähinnä ohjeeksi poliisimiehille. Oppaassa on selkeät ohjeet, kuinka kannabiksen kotikasvattamo taltioidaan. Opas kertoo, missä järjestyksessä mitään tehdään ja mitä osia kasvattamosta taltioidaan. Ihan koko asuntoa, kun ei tarvitse poliisilaitokselle karrätä, vaan juuri selkeillä ohjeilla pyrimme siihen, että taltiointi olisi tehokasta ja järkevää. Opas on ajankohtainen ja tämän hetkisillä ohjeilla tehty. Ongelmaksi voi muodostua se, että ohjeistus muuttuu nopeasti. Juuri tällä hetkellä ohjeistukseen saattaa olla tulossa jotain muutoksia, jotka eivät välttämättä meidän oppaaseen ehdi. Tälle asialle emme kuitenkaan voi tällä hetkellä mitään, sillä rikostekninen laboratorio saattaa muuttaa ohjeistusta aina ongelman huomattessaan. Tarkoituksenamme on, että kenttäoppaan voisi tulostaa omaan käyttöön, vaikkapa ohjekirjastosta. Tämän onnistumisesta emme vielä osaa sanoa. Mikäli tämä ei onnistu, täytyy keksiä jokin muu jakelureitti ohjeelle, mutta aika näyttää mitä kautta oppaamme olisi saatavilla.

Saimme luotua mielestämme selkeän ja ytimekkään kenttäoppaan poliisien käytettäväksi. Aineiston oppaaseemme saimme Oulun poliisin kenttävalvontayksikön luomasta ohjeistuksesta, ja poliisin rikosteknisenlaboratorion ohjeistuksista kannabiskasvattamoiden taltioinnista. Kysyimme myös poliisi kollegoiltamme hieman suuntaviivoja siitä, minkälaisessa muodossa mahdollinen kenttäopas olisi hyvä olla. Saimme vastaukseksi pääsääntöisesti, sen minkä olla selkeä, lyhyt sekä ytimekäs. Pyrimme noudattamaan näitä toivomuksia produktia luodessamme, mielestämme onnistuen siinä hyvin.

Lähdeluettelo

Hakkarainen, P. Karjalainen, K. 2016: Pilvee, pilvee Kannabiksen käyttötavat, käyttäjät ja poliittiset mielipiteet; Kokoelmasta Yhteiskuntapolitiikka (2018)

Hakkarainen, P. Perälä, J. & Metso, L. Kukkaa pukkaa - Kannabiksen kotikasvatus Suomessa; Kokoelmasta Yhteiskuntapolitiikka (2011)

Hakonen, Kimmo: Rikosoikeudellinen kontrolli. (1985) Teoksessa Utriainen, Terttu ja Hakonen, Kimmo (toim.): Huumausainerikokset. Rovaniemi.

HE 56/1956 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle huumausainelaiksi

HE 128/1970 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle huumausainelaiksi

HE 180/1992 vp: Hallituksen esitys Eduskunnalle rikoslain täydentämisestä huumausainerikoksia koskevilla säännöksillä

Helsingin hovioikeuspiirin laatuhanke huumetyöryhmän raportti 4.12.2006

Helsingin käräjäoikeuden huumausainerikosten rangaistustaulukkoa koskeva taustamuistio 15.2.1999

Kananen, Jorma (2015) Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Miten kirjoitan kehittämistutkimuksen vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Kekoni, T. 2007: Kannabiksen käyttö, yhteiskunnallinen reagointi ja siihen vastaaminen

Kettunen, Sami (2009) Onnistu projektissa. Helsinki: WSOYpro.

Lappi-Seppälä, Tapio (2000) Rikosten seuraamukset. Helsinki.

Matikkala, Jussi (2010) Rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä. Helsinki.

Nahas, Sutin, Harvey & Agurell: 1999

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo (2014) Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro.

Seppä, Kaija & Aalto, Mauri & Alho, Hannu & Kiianmaa Kalervo (2012) Huume -ja lääkeriippuvuudet. Saarijärvi: Saarijärven Offset

Siro, Jukka (2017) Huumausainerikokset. Keuruu: Otavan Kirjapaino

Tapani, Jussi & Tolvanen Matti (2016) Rikosoikeus, Rangaistuksen määrääminen ja täytäntöönpano. 3. uudistettu painos. Helsinki.

Toikko, Timo & Rantanen, Teemu (2009) Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino – Juvenes Print.

Vanha-Majamaa, A. 2018: Kannabis-kirja

Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikasta (2016-2019) Sosiaali- ja terveysministeriön muistio 13.12.2016: Huumausainetilanne, politiikan tulevat kehittämistarpeet ja huumeohjelmakaudella 2012-2015 toteutetut toimenpiteet

Varjonen, Tanhus, Forsell, Perälä 2012: Huumetilanne Suomessa 2012, Juvenes Print

Ylikangas, Mikko (2009) Unileipää, kuolonvettä, spiidiä. Huumeet Suomessa 1800-1950. 2. painos. Jyväskylä.

Internet lähteet

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos, Kannabis, 18.8.2017

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/paihdetutkimus/tutkimustuloksia/kannabis>, luettu 4.8.2018 ja 13.9.2018

Uusi Suomi, Kannabiksen kotiviljelmät: ”Suomi-ilmiö” paljastui, 26.4.2011

<https://www.uusisuomi.fi/kotimaa/111567-kannabiksen-kotiviljelmät-%E2%80%9Dsuomi-ilmiö%E2%80%9D-paljastui>, luettu 28.9.2018

Yle, Kannabiksen kotikasvatus räjähtänyt käsiin: kotimaisuusaste hipoo sataa, Outi Pukkila, 18.2.2015. <https://yle.fi/uutiset/3-7800755>, luettu 28.9.2018

Yle, Kannabiksen kotikasvatus rehottaa – huumevälitys on siirtynyt kaduilta nettiin, Tiina-Leena Kurki, 7.3.2017. <https://yle.fi/uutiset/3-9490440>, luettu 28.9.2018

www.hashmuseum.com, luettu 29.9.2018

Helsingin HO 3546, Huumausainerikos - Rangaistuksen määrääminen - Kannabiskasvien kasvatus, 30.11.2011. <https://www.finlex.fi/fi/oikeus/ho/2011/helho20113546>, luettu 13.9.2018

Korkein oikeus 2018:7, 6.2.2018

<https://korkeinoikeus.fi/fi/index/ennakkopaatokset/precedent/1517823103962.html>, luettu 13.9.2018

CNN, Darran Simon & Nicole Chavez, 17.10.2018

<https://edition.cnn.com/2018/10/17/health/canada-legalizes-recreational-marijuana/index.html>, luettu 22.10.2018

Hämeen sanomat, Kannabiksen kasvatus on tehostunut, Johannes Blom, 25.6.2018.

<https://www.hameensanomat.fi/kanta-hame/kannabiksen-kasvatus-on-tehostunut-203685/>, viitattu 22.10.2018

Helsingin sanomat, Tutkijat selvittivät, millaisia ovat huumeiden viihdekäyttäjät Suomessa:

Lähes kaikilla työpaikka, koulutus ja parisuhde, Toni Lehtinen, 20.3.2016

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002892280.html> ,luettu 23.10.2018

Terve.fi, Karsinogeenien otteessa, Reijo Laatikainen, 3.5.2017

<https://www.terve.fi/artikkelit/karsinogeenien-otteessa> , luettu 12.11.2018